

מי האויב, בעצם ?

רונגים היו מוטלים ברחובות, יריות הדהדו בחלל, המונים נרגשים הסתערו על שרשרות החיילים — זאת היתה התמונה של הממלכה ההאשמית הירדנית במשך שבועיים. מאחורי הגבול הארוך ביותר של מדינת ישראל, מפני עליה השמל החרב של נהריים ועד למפרץ אילת, במרחק של ירייה מרוב בנייני הממשלה בירושלים, קילומטרים מעטים מתל-אביב, נתינה ופועלה, הודעו מדינה שלמה.

זאת היתה יכולה להיות הזדמנות גדולה למדינת ישראל. עצם קיומה של הממלכה הירדנית היה מוטל על כפות המאזניים. העם קם נגד הממשלה. עוד דחיפה אחת, כרגע הנכון, ככיוון הנכון, היתה יכולה, אולי, לנפצה.

הזדמנות זו חלפה. מדינת ישראל לא השתמשה בה. היא גם לא היתה מסוגלת לכך. אין לה לא מכשירי-התיכונן ולא כלי-הביצוע הדרושים לכך. רגע גורלי עבר.

מי דינה שאינה יודעת מה היא רוצה אינה יכולה לנצל הזדמנויות ממשלה שאין לה המושג הקלוש ביותר כיצד לפתור את הבעיות היסודיות של הדור, אינה מסוגלת לרכוש שותפים למיכצעים גדולים אין היא משתתפת בתחרות על מנשר ההיסטוריה. היא רק יושבת על הבמה, כצופה.

ברשימה האחרונה בסידרה זו הצבענו על העובדה הפשוטה ששום התקפת-שלום לא תיתכן כל עוד אין המפקדה הלאומית העליונה קובעת מטרה ברורה להתקפה, וכל עוד אין אגף-מיבצעים פוליטי מעבד תכנית מפורטת לביצוע המשימה. באוירה של טיטוס, מליצות וחלון-אונים אי אפשר לערוך שלום, כשם שאי אפשר לערוך בה מלחמה. אפשר רק לדרוך במקום ולהתפלל.

אפשר לתכנן עשרות תוכניות שונות לפלישה פוליטית אל לב המרחב. מרחב זה מפותל בין עמים שונים, מעמדות שונים ועדות שונות. בכל פיצול כזה טמונות אפשרויות בלתי-ספורות לקעקע את חומת השנאה נגד ישראל ולרכוש בני-ברית. ברשימה זו נדון רק בתוכנית אחת מרבות — התכנית שהיתה הקרובה ביותר לתנאי המציאות השבוע.

יהו האויב האמיתי של מדינת ישראל ? התשובה, הלקוחה ישר ממילון גן-הילדים אומרת: „הערבים.“ אולם מי ממדינות ערב היא האויב מספר 1 ? לא, איש לא חשב על כך בממשלת ישראל.

כל היריבים על המלחמה המונעת מכונים נגד מצריים, וכעת גם נגד סוריה. הקומוניסטים טוענים שזה מוכיח את השתעבדותה של ישראל לאמריקה. כי רק האמריקאים הם המעוניינים כיום לפגוע בגמלא עבד אל-נאצר ובשותפיו. לדעת התשובה פשוטה עוד יותר: אין בכלל קו למדיניות ישראל. מחוסר הגה מדיני משלה, היא מתנדנדת על גלי הים המרחבי כסירה חסרת-אונים, מושלכת על-ידי המקרה העיוור אנה ואנה. אין היא יוצרת מאורעות, היא רק מגיבה על מאורעות הנוצרים בידי אחרים.

במידה שישאר תיאלץ לצאת למלחמה מונעת נגד מצריים, תהיה זאת תוצאה של חלון-אונים זה. עבד אל-נאצר קיבל נשק. נשק זה עלול לסכן את ישראל. ישראל נאלצת להגיב, כדי לדחות את הסכנה. לא תהיה זאת החלטה מרצונה החופשי, תוצאה של מדיניות לאומית יוזמה, אלא אך הגבה חסרת-כבירה על מצב שנוצר בלי השתתפות ישראלית.

הצד הטראגי של השתלשלות זו היא שבאופן אוניברסלי אין שום סיבה למלחמה בין ישראל ומצריים. הסיבה היא היפך הוא הנכון. האינטרסים של שתי המדינות עיקריים, ואינם מתנגשים. האינטרס המצרי העיקרי מוביל דרומה, לאורך הנילוס. האינטרס הישראלי העיקרי מוביל מזרחה, אל הירדן. הרוב המוחלט של העם הישראלי רוצה בניטראליות במאבק בין הגושים העולמיים. מצריים היא כיום בת-הברית הטבעית בשאיפה זו.

מצביא אמריקאי אמר פעם, על מלחמת קוריאה: „זוהי המלחמה הלא-נכונה, בחיית הלא-נכונה, נגד האויב הלא-נכון, בזמן הלא-נכון.“ הסיבוב נגד מצריים מתאים מאוד להגדרה זו. המאורעות דוהפים את ישראל בכיוון זה, מפני שממשלתה לא החליטה מעולם, משך שבוע השנים האחרונות, לאן להחוף את המאורעות.

מה הן מטרות המלחמה של מדינת ישראל ? הבה נחזור עליהן מחדש: לשבור את חומת המצור הערבי, להשתלב בכלכלת המרחב, לרכוש שוק לתעשייתה, מרחב למסחרה, בטחון לצבאה, שותפים לניטראליותה. במלים אחרות: להבטיח שיתוף-פעולה פעיל עם חלק ניכר של העם הערבי.

אולם ישנה עוד מטרה. המהרהרת עמוק בקבו

האויב מעבר לרחוב: לגיונים משתכלים ביהודיה התולה) כבסים על גג

עליהם פעם שהם דומים ללהקה ממושמת של זכוכים הכוב שים את נייר-הזכוכים.

אין שום צורך להסתער על הממלכה ההאשמית הירדנית מבחוץ. אפשר לשבור אותה מבפנים. מיבצע זה יהיה זול יותר בדם וכסף, והוא עשוי להשיג את אשר לא ישיג שום מיבצע צבאי: שלום.

כי בדרך זו אנו יכולים לרכוש לנו, זו הפעם הראשונה, כן-ברית ערבי גדול וחשוב: העם הערבי של פלסטין.

זהו העם שהפסיד את מלחמת תש"ח. ישראל כבשה שטחים נרחבים. מצריים לכדה את עזה. סוריה השיגה נצחון קטן של פרסטיגיה, על-ידי כינון האזורים המפורזים. והמנצח האמיתי היה המלך עבדאללה, אותו נוכל בוגדני, שהשליט את חצי מיליון תושבי הנחשלים על 700 אלף ערבים בעלי רמה הרבה יותר גבוהה, בעזרתה הפעילה של ממשלת ישראל, ששמרה אותו מכל פגע בימי מלחמת תש"ח על פי הסכם חשאי.

ערביי פלסטין נשארו העם המנוצח היחיד. הם איבדו את עצמאותם. רובם הגדול הפכו עם מדוכא בבית-הסוהר הירדני, הסניף המרחבי של האימפריאליזם הבריטי. האחרים הפכו פליטים חסרי-כל בעזה, בסוריה, בלבנון, בסעודיה ובכחית. לערבים אזה יש לנו מה להציע: שיחרור מעול המשעבד, בית-לאומי חופשי, שיקום אישי וברית אחים כנה.

כיום הם שוגאנו העיקריים, החיידקים הנושאים את המחלה האנטי-ישראלית בגוף הלאומי הערבי. אם נרצה בכך, יוכלו מאחר להיות מליון שותפים, פזורים בכל העולם הערבי, לצורך זה יש צורך רק בהחלטה נועזת ובמנגנון ביצוע.

רגע זה רוככות כל מדינות ערב על תוכנית החלוקה של שנת 1947 תוכנית אומללה זו, שהן עצמן ביקשו לחסלה בימי תש"ח בכוח הנשק, הפכה בפיהן נימוק לבי-תורה של ישראל, ולחיסול ריבונותה על הגליל המערבי, יפו, לוד, רמלה ואשקלון.

המדיניות הישראלית שהתרגלה מומן להגיב על כל פעולה ערבית ככלכלב על תנועות אוניו, נפלה לתוך מלכודת זו (המשך בעמוד הבא)

שך כל אחד מאתנו: אנו רוצים בשלמות ה-ארץ, כריפוי הפצע השותת-דם בגוף המזדקת.

על כן, האויבת האמיתית של ישראל היא: ממלכת הירדן.

מדינה רכובה וחסרת-בסיס, שנולדה במקרה כממורה על ברכי האימפריאליזם, סרטן על מפת המרחב, מכשול גם לתנועה הלאומית הערבית וגם לתנועת התחייה העברית.

למראית עין ישנו, איפוא, פתרון פשוט מאד לבעייה. הממשלה תתן את הפקודה, אגף-המיבצעים של צה"ל יעבד את התוכנית, ובבוקר בהיר אחד יסתערו גודי צה"ל לקראת הירדן.

נתיח לרגע קט שהדבר ניתן לביצוע צבאי, כי קרבנות הדם יהיו כדאיים וכי צבא כריטי סדיר לא יופעל נגדנו. האם יגשים מיבצע כזה את המטרות שהזכרנו זה עתה ? התשובה היא שלילית.

כיבוש צבאי של ארץ-ישראל המערבית לא יפזר את חומת האחדות הערבית, אלא להיפך, יפתח מחדש את בקיעיה. ירדן תצטרך להושיט ידה למצריים, ותהפוך לחוליה נוספת בשרשרת הפיקוד הערבי המאוחד. כלכדת יש-ראל תישאר, בדיוק כמו מקודם, בטבעת-החנק של המצור מבחינה פוליטית, צבאית ופסיכו-לוגית. תישאר ישראל בניטו.

אם נגרש את תושבי המשולש וחברון, יעלה מספר הפליטים, השוגאים אותנו בלב ונפש, מעל למיליון. ואם נשאיר אותם במקומם, יישארו בישראל 700 אלף אויבים פוטנציאליים, וכל זה בשעה שהמדינה תישאר במצב של מלחמה לאורך כל החזיתות. רק החזיתות ישתנו.

לא איהדנו את המזדקת, אלא רק הרחבנו את תחום ההגנה של מיבצר נצור ומנותק.

כך לא יושג שלום, לא יושג בסיס כריא להתפתחות לאומית. אנו נהיה משולים לגרמנים אשר גזון סטיינבק אמר